

RAPPORT

Verksamhetsberättelse 2024

Regional utveckling

Avdelningschef
Stefan Persson

Region Gotland

Besöksadress Visborgsallén 19

Postadress SE-621 81 Visby

Telefon +46 (0)498 26 90 00

E-post regiongotland@gotland.se

Org nr 212000-0803

Webbplats www.gotland.se

Verksamhetsberättelse 2024

Innehåll

1 Sammanfattning	2
2 Händelser av väsentlig betydelse	2
3 Förväntad utveckling	4
4 Regionfullmäktiges prioriteringar	6
5 Måluppfyllelse	10
6 Kvalitetsuppföljning	16
6.1 Framgångsfaktorer	16
6.2 Inkomna synpunkter	18
7 Väsentliga personalförhållanden	19
7.1 Antal årsarbetare	19
7.2 Faktisk arbetad tid	20
7.3 Personalkostnader	20
7.4 Sjukfrånvaro	21
8 Ekonomisk uppföljning	21
8.1 Årets resultat	21
8.2 Nettokostnadsutveckling	22
8.3 Genomförda åtgärder för att beslutad budget inte överskrids	23
8.4 Investeringar	24
9 Bilagor	25
9.1 Verksamhetsmått/nyckeltal	25
9.2 Uppföljning av den internationella strategin	25

1 Sammanfattning

Det regionala utvecklingsansvaret och det lagstyrda uppdraget, utgår från den regionala utvecklingsstrategin Vårt Gotland 2040, och styr avdelningens huvudprocesser vilka legat till grund för det arbete som utförts under 2024 att samordna insatser av särskild vikt för genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin*

- *att samordna insatser av särskild vikt för genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin*
- *att följa upp, utvärdera och analysera det regionala utvecklingsarbetet på Gotland*
- *att bidra till ett regionalt lärande*
- *att aktivt medverka i regionala, nationella och europeiska sammanhang som påverkar regional utveckling på Gotland*

Avdelningen driver och deltar i flertalet externa som interna projekt med positiva resultat för regionen. Forum Tillväxt, klimat och miljö och Forum Social välfärd har genomförts enligt plan både för att stärka och följa upp olika initiativ inom ramen för genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin, Vårt Gotland 2040. Forumen spelar även en viktig roll för att tillsammans lyfta fram vad som är kvalitet i det regionala utvecklingsarbetet och för att skapa engagemang och framdrift. Avdelningens arbete med samverkan och samarbete har historiskt haft ett mera externt fokus men har under året visat på en utveckling inom det interna perspektivet på hållbarhet och hur det kan förstärkas inom regionens verksamheter.

Avdelningen har en god ekonomisk hushållning och ett årsutfall som visar på ett överskott. Avdelningen har under året haft en restriktiv ekonomi i linje med koncernledningens beslut om att ha en återhållsam kostnadsutveckling vilket också gett effekt. Detta syns bland annat utifrån att personalkostnaderna och vissa budgetposter understiger budget. Avdelningen har också varit restriktiv och minimerat satsningar i enlighet med beslutet.

Jämfört med motsvarande period 2023 ligger sjukfrånvaron kvar på en låg nivå även för 2024. Det har skett en marginell ökning av totala antalet medarbetare och förändring ligger inom antalet visstidsanställda.

2 Händelser av väsentlig betydelse

Arbetet med utvecklingsprogrammet för Region Gotlands eget hållbarhetsarbete som organisation är nu igång, en satsning på koncernövergripande verksamhetsutveckling. Syftet är att öka organisationens kapacitet att göra förflyttningar i riktning mot Region Gotlands mål och prioriteringar på kort och lång sikt. De inledande arbetsområdena handlar om att ta fram en nulägesbild, utbildning och kunskapshöjning, hållbarhet i styrning och ledning och en utvecklad kommunikation om hållbarhet.

Under året har ungdomsenkäten Liv och Hälsa Ung genomförts i högstadiet och gymnasiet, om ungdomars hälsa och livsvillkor. Regionen har även deltagit i den nationella folkhälsoenkäten Hälsa på Lika Villkor. Data och analyser utifrån dessa undersökningar utgör ett viktigt underlag för en uppdaterad bild av befolkningens hälsa och olika faktorer som påverkar vår hälsa.

Under hösten lades även en doktorsavhandling fram vid Uppsala universitet Campus Gotland med fördjupande analyser kring gotländska ungdomars psykiska hälsostatus och

deras attityder till psykisk ohälsa. Det är resultatet av ett 4-årigt forskningsarbete i samverkan mellan Uppsala universitet, Region Gotland och Länsförsäkringar Gotland.

Gotland.com är under utveckling mot en plattform som har mera fokus bl.a. på inflyttning och företagsetableringar utöver besökare. 699 000 sidvisningar och 97 500 besök på evenemangssidor vilket är en dubblering jämfört med 2023. Detta visar på en positiv utveckling för gotland.com men även att många gotländska aktörer nyttjar sajten. Topp fem sökord är; Färö, Musik, Konsert, Ljugarn och Loppis.

Ett stort femårigt projekt tillsammans med Småland och öarna (SMÖ) är initierat för smart specialisering inom fem kunskapsområden (digitalisering, trä och skog, industriell utveckling, besöksnäring och mat och livsmedel) inom vilket Gotland (Gotlands Förenade Besöksnäring) samordnar kunskapsområde besöksnäring. Syftet är att skapa så unika och spetsiga satsningar som möjligt i denna större gemensamma region samt att hjälpas åt att skapa finansiering för dessa satsningar.

Samordningsarbetet kopplat till EU, OECD och andra internationella samarbeten har ökat både med anledning av att Filip Reinhag valdes till ordförande för CPMR och utifrån att EUs arbete inför en ny programperiod efter 2028 kommer att ställa krav på samtliga svenska regioner avseende hur finansiering till regional utveckling kommer att se ut och distribueras

Ytterligare händelser eller faktorer som har särskild påverkan på ekonomi, verksamhet och måluppfyllelse:

- Avdelningen har bidragit till att flera projekt har skrivits fram och beviljats extern finansiering, vilket kommer att rapporteras mer detaljerat till regionstyrelsen i särskild ordning.
- Ett upparbetat samarbete mellan Region Gotland och Röda korset Gotland har utvärderats och resulterat i beslut om ett nytt Idéburet Offentligt Partnerskap mellan parterna för 2025-2028, i syfte att stödja människor på flykt och utsatthet med risk att hamna i utanförskap.
- En halvtidsrapport kring arbetet med handlingsplanen för suicidprevention har presenterats som ger en bild av hur långt vi har kommit och vad vi behöver fokusera på framöver.
- En ny samverkansstruktur för brottsförebyggande har etablerats, som berör samtliga förvaltningar i organisationen såväl som ett flertal externa aktörer och som framåt förväntas bidra till ett stärkt och tydligare samordnat brottsförebyggande arbete i hela organisationen.
- Avdelningen anordnade ett flertal seminarier och utbildningar på teman så som barnrätt, psykisk hälsa, våld och arbetsmarknad.
- Ett arbete har initierats i samarbete mellan RSF, TKF och SBF avseende hur resultaten i SKRs NKI och NUI samt Svenskt Näringslivs rankingar avseende företagsklimat kan förbättras tillsammans med näringslivet utifrån våra olika roller.
- En kommunikationsstrategi för innovation har tagits fram med externt konsultstöd i bred samverkan med flera aktörer i näringslivet.

- Översynsarbetet av besöksnäringstrategin har genomgått ett remissförfarande både inom Region Gotland och i relation till näringslivet.
- En nyrekrytering till funktionen landsbygdsstrateg har gjort det möjligt att återuppta ett mera tydligare arbete med Arbetsmodellen för landsbygdsutveckling i dialog med de lokala utvecklingsaktörerna.
- Hansedagsprojektet fick godkänt för sin planering av genomförandet av Hansedagarna under Höstkommissionen.
- Avdelningen har svarat på två viktiga remisser; SOU 2024:22 En ny organisation för förvaltning av EU medel och SOU 2024:8 Livsmedelsberedskap för en ny tid. Remissen om livsmedelsberedskap bereddes i nära och bra samarbete med beredskapsenheten och offentliga måltider.
- Region Gotland vann Sveriges Kommunikationsbyråers Silverägg för kampanjen Gotlands fulaste gräsmatta. Därutöver nådde tävlingarna Gotlands fulaste gräsmatta och World's Ugliest Lawn över 2,1 miljarder människor globalt.
- Under 2024 har överlag elpriset varit lågt vilket tydligt påverkar målgruppens intresse för energifrågan och kanske framför allt viljan att investera i antingen produktion eller energibesparande lösningar. Kopplingen mellan energi och beredskap har växt ytterligare under året och påkallar att Energicentrum nyttjar det fokus som råder kring beredskap i syfte att driva vikten av resilient energi. Utifrån vårt uppdrag, som i hög grad handlar om att skapa motivation, så innebar avslaget för den havsbaserade vindkraften i Östersjön att den samlade bilden av positiv samhällsutveckling genom energiomställningen, mindre tydlig.
- Arbete med framtagande av Översiktsplan för Gotland, kostnader som rör kommunikation/granskning/textarbete tas på regionstyrelseförvaltningens budget.
- Handlagt ärenden som rör processer kring kalkbrytning, juridisk hjälp av extern advokatbyrå har använts under året.
- Ett nytt Trafikförsörjningsprogram för 2024-2033 är framtaget och taget i regionfullmäktige. Programmet gäller kollektivtrafiken på Gotland och pekar ut riktningen för kommande arbete.
- Driver projektet "Energion Gotland", som finansieras av Region Gotland under perioden 2024-början av 2027.

3 Förväntad utveckling

- Region Gotlands hållbarhetsarbete förväntas stärkas ytterligare framöver. Dels genom att gemensam kunskap om hållbar utveckling, att lyfta det som görs och skapa stolthet. Dels genom ökad systematik och struktur som ger förutsättningar att dra åt samma håll, samarbeta effektivt och nå resultat.
- Utveckling inom partnerskapet förväntas ske via projektet Forskningssamverkan för regional utveckling som kommer att pågå till och med december 2027. Ett nytt partnerskapsavtal för perioden 2025-2028 har tagits fram vilket bör befästa arbetsmodellen för partnerskapet och stärka och strukturera de gemensamma åtaganden som finns mellan Region Gotland och Uppsala universitet.

- Region Gotland är en aktiv aktör i projektet ”Södra Gotland samverkar” tillsammans med länsstyrelsen, polisen och RF/SISU Gotland (projektägare). Projektet ska forma en samverkansplattform för arbetet med Mäns våld mot kvinnor, med många deltagande aktörer samt följeforskare. Utifrån den nya brottsförebyggande lagen som trädde i kraft juli 2023 byggs en ny struktur för samverkan. Resultaten av Projektet Södra Gotland samverkar förväntas till stor del kunna införlivas i detta strukturbygge då frågan om våld i nära relationer knyts tydligt till arbetet.
- Inriktningen på arbetet avseende det brottsförebyggande arbetet har de senaste åren varit att få ihop ett integrerat team som kan skapa kraft i strategisk ledning kring sociala välfärdsfrågor utifrån ett helhetsperspektiv. Även fortsättningsvis kommer det att vara viktigt att kraftsamla kring det förebyggande arbetet, inklusive det brottsförebyggande arbetet där social prevention utgör en viktig del.
- En framtida ny organisering och ambitionsnivå för destinations-, plats- och evenemangsutveckling på Gotland ska vara kartlagd, tydliggjord och resurssatt under 2025.
- Gotland.com som vidareutvecklats inom ramen för projektet Relocation Gotland är Region Gotlands huvudsakliga plattform för att locka flera inflyttare, företagsetableringar utöver besökare behöver permanentas verksamhetsmässigt, finansiellt och inriktningsmässigt för att Gotland ska klara av att konkurrera om de kompetenser, företag och besökare som annars väljer andra regioner och platser.
- Hansedagarna, som ska genomföras i juni 2025, ställer stora krav på samarbete internt över förvaltningsgränser. Hansedagsprojektet har synliggjort vikten av att beslut om koncerngemensamma evenemang i högre utsträckning tydligare behöver peka hur ansvaret hos andra förvaltningar än den som har huvudansvaret de facto ser ut. En risk som uppdagats är att verksamheter inte ser koncerngemensam verksamhet som sitt uppdrag om man de facto inte fått uppdraget på ett tydligt sätt. Det är också en förutsättning för att verksamheterna ska kunna planera och budgetera för den delaktighet som förväntas.
- Ett tydligare samarbete och gemensamt ansvarstagande för hur region Gotland bör och kan förväntas arbeta för ett gott företagsklimat ska vara tydliggjord och igångsatt inom RSF, TKF och SBF innan årsskiftet. Riskanalysen kring detta arbete är snarlikt det som beskrivs ovan gällande Hansedagarna.
- Arbetet med smart specialisering i geografin Småland och öarna är viktigt för att Gotland ska vara väl förberedd inför en ny programperiod avseende EUs utvecklingsfonder från och med 2028. Det arbete som behöver göras bör både på regionalt, nationellt och på EU nivå. Den nationella utredningen om landsbygds-regionala utvecklingspolitiken är viktig att adressera och fånga upp i Region Gotlands strategiska regional utvecklingsarbete.
- Processen med tillståndsärenden för täkter (kalk) kommer att fortsätta att påverka avdelningens arbete om än i ändrad fas beroende på externa processer. Under 2025 pågår flera stora processer kopplat till juridiska processer.
- Under 2025 görs ett utvecklingsarbete kring samverkansprojektet "Blått centrum Gotland" tillsammans med samverkanspartners Uppsala universitet och

Länsstyrelsen i Gotlands län, målsättningen är att utveckla såväl verksamheten som organisationen.

- Strategiskt arbete tillsammans med Teknikförvaltningen kring kollektivtrafik. Fokus behöver läggas på ökad framdrift i genomförande av beslutad viljeriktning.
- Fortsätta utveckla och stärka samverkan med samhällsbyggnadsförvaltningen och teknikförvaltningen ytterligare inom ramen för samhällsbyggnadsprocessen.
- Energicentrum skapar kontinuerligt ökad rutin och erfarenhet att söka och leda projekt som möjliggör en löpande försörjning av finansiering. Projekten är en ytterligare möjlighet att driva frågor som är till bred nytta för allmänheten och företagen. De är antingen av utvecklande- eller av hinderröjande karaktär.

4 Regionfullmäktiges prioriteringar

Regionfullmäktiges prioriteringar har en direkt koppling till Region Gotlands hållbarhetsarbete och insatserna som sker inom respektive prioritering är tänkt att bidra till målen i den regionala utvecklingsstrategin och de globala hållbarhetsmålen. Här redovisas vilka insatser som gjorts samt på vilket sätt de genomförts i arbetet med att nå det önskade läget. I det fall det redan nu går att se effekter redovisas även det.

Region Gotland ska prioritera en skyndsam energi- och klimatomställning

Avdelningen har en samordnande roll på koncernnivå för denna politiska prioritering och det koncerngemensamma målet kring koldioxidminskning.

Under 2024 har det arbetats med flertalet insatser som bör leda till att Gotland minskar utsläppen av växthusgaser och stärker motståndskraften mot klimatförändringens konsekvenser. Arbetet har gett positiva effekter på såväl samhällets som koncernens energi- och klimatomställning.

Insatserna under 2024 har till största delen varit riktad mot samverkan med offentliga aktörer samt andra förvaltningar inom regionen, näringsliv, civilsamhälle och akademi. Det handlar om insatser inom ramen för energiomställning, där avdelningen ansvarar för att ta fram en ny Energiplan för Gotland, genomföra projektet Energiön Gotland som samverkar med andra stora öar i Östersjön kring gemensamma frågor samt bidrar flera i samverkansprocesser med bland annat Länsstyrelsen i Gotlands län. I samverkan med såväl teknikförvaltningen och samhällsbyggnadsförvaltningen har det fokuserats på bland annat arbete med luftkvalitet, strategiskt arbete inom vatten, kollektivtrafik och klimatanpassning.

I november 2024 gav regeringen besked att alla ansökta vindkraftsparker i vatten nära Gotland avslås till följd av försvarsmässiga bedömningar att dessa kraftigt försämrar Sveriges reaktionsförmåga. Parallellt presenterades i december en utredning som föreslår ett auktioneringssystem för framtida vindparker till havs i syfte att öka transparensen och planerbarheten för alla involverade aktörer. Arbetet fortsätter nu på flera nivåer för att skapa teknik och former för att möjliggöra samverkan mellan försvars- och energiintressen inom havsbaserad vindkraft.

Under 2024 har Region Gotland, regionstyrelseförvaltningen, ett EU-finansierat projekt för att kartlägga energiomställningens inverkan på övriga samhället ifråga om kompetensförsörjning, infrastruktur och attraktionskraft. Stödet består av ett konsultstöd

enkom för regioner som redan omfattas av Fonden för rättvis omställning (FRO). I slutet av året levererades konsultrapporten vilken det kommer arbetas vidare med under 2025.

Hållbar utveckling är en central del av Region Gotlands arbete och utgör en grund för finansieringen av projekt inom ramen för anslag 1:1, regionala utvecklingsåtgärder. Ett utvecklingsarbete pågår kring bedömning, uppföljning, utvärdering och lärande om finansiering av regionalt utvecklingsarbete. Därutöver har arbetet även bidragit till att vidareutveckla hållbarhetsbedömning och hållbarhetssäkring av finansieringsbeslut avseende regionala utvecklingsmedel.

Hela Energicentrumets verksamhet verkar för öka denna måluppfyllelse. Under året har enheten varit värd för 18 seminarier, arrangerat två temaveckor, en mötesplats under Almedalsveckan, lanserat en långsiktig och riktad insats för att stödja socknarnas energiomställning (Sockeneffekt), deltagit vid 92 möjligheter, Skördefestivalen och Företagardagen, givit 137 enskilda energirådgivningar till hushåll samt verkat i Energinätverket (för företag).

Året har präglats av stora frågor inom kommunikationer, där frågan om hållbart resande på och till och från Gotland varit i stort fokus, färjeupphandling för kommande period presenterades, satsningar inom elflyg och förändringar på flygmarknaden har varit insatser som avdelningen arbetat med. Under året har verktyget ClimateView använts för att visualisera klimatomställningen på Gotland.

Region Gotland ska prioritera ett hållbart växande Gotland

Avdelningen har bidragit till prioriteringen inom om en rad olika processer, bland annat inom ramen för avdelningens uppdrag med samhällsplanering. Kopplat till prioriteringen finns enhetens arbete med infrastruktur och kommunikationer på såväl som till och från Gotland med ambitionen att öka tillgängligheten. Övriga insatser bedöms bidra till en positiv förflyttning inom prioriteringen pågående arbete med genomförandeprogrammet Klimat, Energi och Miljöarbeten.

Ett förvaltningsöverskridande arbete har inletts för att tydliggöra och synliggöra Region Gotlands roll, kompetens- och kommunikationsutvecklingsbehov för att Region Gotland tillsammans med näringslivet ska kunna klättra i de rankingar som görs avseende företagsklimat. Det handlar om att bidra i interna och externa processer för att stärka näringslivsklimatet, bidra i processer kring attraktionskraft och platsutveckling över hela Gotland.

Under året har stort fokus varit på att färdigställa Översiktsplanen för Gotland och att utveckla processer för samhällsbyggnadsprocessen med det nya samhällsbyggnadsnätverket som ett centralt nav. Inom ramen för framtagning av riktlinjer (handlingsplan) för bostadsförsörjning 2026-2030 har intervjuer/dialoger förts med fastighetsägare och exploatörer. Dialogerna har bidragit till förslag på handlingsplan för bostadsförsörjning med syfte att öka bostadsbyggandet.

Den bredaste processen som slutförts, är revidering av besöksnärringsstrategin som delvis fått en annan inriktning genom att större fokus ska läggas på inflyttning genom turism än att se turismen som ett mål i sig. Därutöver har en utredning satts igång vars syfte är att tydliggöra organisering och styrning av destinations- och platsutveckling, evenemang och möten samt infrastruktur och service för detta. Detta arbete bedöms bidra till såväl till inflyttning som till näringslivsutveckling inom berörda branscher.

Projektet Relocation Gotland har låtit göra analyser av talangattraktion samt vidareutvecklat grunden för utveckling av en digital inflyttarservice. Detta tillsammans med det löpande arbete som görs med utgångspunkt i Gotlands varumärkesplattform skapar grundförutsättningar för inflyttning, kompetensförsörjning och företagsetableringar. För att lyckas öka inflyttning och locka kompetenser och etableringar krävs även framledes att arbetet sker i samverkan mellan flera verksamheter (HR, UAF, digitalisering, kommunikation, SBF m.fl.) inom Region Gotland och med näringsliv och utvecklingsaktörer.

Ett femårigt projekt har startats med syfte att stärka geografin Småland och öarna genom att tillsammans stärka dessa regioners förutsättningar att aktivera smart specialiseringsinsatser, dvs regional innovation, så att man tillsammans och bättre kan konkurrera om EU finansiering. Under året har mera stöd än tidigare år givits till projektansökningar till ESF (Europeiska Sociala Fonden). Vilket skulle kunna bidra till en ökad utveckling av ett hållbart växande Gotland.

Landsbygdsutvecklingsfrågorna har kunnat drivas mera aktivt igen och framförallt har det förts uppföljningsdialoger med samtliga utvecklingsaktörer som arbetar med LUPar (lokala utvecklingsplaner) med målet att stärka och vidareutveckla arbetet ytterligare.

Kompetensförsörjningsfrågorna är centrala både för Region Gotland som arbetsgivare och för Gotland som arbetsmarknadsregion. Det arbete som har gjorts i kompetensplattformen visar mycket tydligt att behovet är stort av aktualiserade faktaunderlag om det konkreta kompetensförsörjningsbehovet på Gotland.

Avdelningen har vidare bidragit till prioriteringen inom om en rad olika processer, bland annat inom ramen för avdelningens uppdrag med samhällsplanering. Kopplat till prioriteringen finns enhetens arbete med infrastruktur och kommunikationer på såväl som till och från Gotland med ambitionen att öka tillgängligheten. Övriga insatser bedöms bidra till en positiv förflyttning inom prioriteringen pågående arbete med genomförandeprogrammet Klimat, Energi och Miljöarbeten.

Ett förvaltningsöverskridande arbete har inletts för att tydliggöra och synliggöra Region Gotlands roll, kompetens- och kommunikationsutvecklingsbehov för att Region Gotland tillsammans med näringslivet ska kunna klättra i de rankingar som görs avseende företagsklimat. Det handlar om att bidra i interna och externa processer för att stärka näringslivsklimatet, bidra i processer kring attraktionskraft och platsutveckling över hela Gotland.

Under året har stort fokus varit på att färdigställa "Översiktplanen för Gotland" och att utveckla processer för samhällsbyggnadsprocessen med det nya samhällsbyggnadsnätverket som ett centralt nav. Inom ramen för framtagning av riktlinjer (handlingsplan) för bostadsförsörjning 2026-2030 har intervjuer/dialoger förts med fastighetsägare och exploatörer. Dialogerna har bidragit till förslag på handlingsplan för bostadsförsörjning med syfte att öka bostadsbyggandet.

Den bredaste processen som slutförts är revidering av besöksnäringstrategin som delvis fått en annan inriktning genom att större fokus ska läggas på inflyttning genom turism än att se turismen som ett mål i sig. Därutöver har en utredning satts igång vars syfte är att tydliggöra organisering och styrning av destinations- och platsutveckling, evenemang och möten samt infrastruktur och service för detta. Detta arbete bedöms bidra till såväl till inflyttning som till näringslivsutveckling inom berörda branscher.

Region Gotland ska prioritera hälsofrämjande arbete och utveckla tidiga förebyggande insatser

Avlingen har under året samordnat arbetet med prioriteringen över förvaltningsgränserna.

Ett resultat av arbetet är ett antal koordinerade, planerade insatser mellan förvaltningarna som går mot målsättningar inom styrdokumentet Kraftsamling för hälsa och ett socialt hållbart Gotland samt Färdplanen för hälsa genom hela livet.

Region Gotland har tidigare beslutat om en samverkansstruktur för genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin. Den består av ett regionalt utvecklingsråd och av två forum med likalydande instruktioner och med genomförandeprogrammen som grund.

Samhandling, lärande och gemensamt ansvarstagande är nyckelord. I Forum för social välfärd finns en bred representation. Utöver Region Gotlands egna verksamheter har hittills ett nittiotal aktörer från andra offentliga verksamheter, näringsliv och civilsamhälle deltagit. En majoritet av deltagare på forumen beskriver att det hjälper dem att samverka i frågor kring hälsa och social hållbarhet. De uppger att de får kunskapspåfyllnad, inspiration och nya kontakter.

Ytterligare insatser som genomförts på avdelningen inom prioriteringen har varit att stärka tillgänglighet på Gotland och till och från Gotland. Det handlar bland annat om frågor som transporter och mobilitet, genom att avdelningen arbetat med processer som Trafikförsörjningsprogram, regionbussutredning och regional cykelplan. Insatser sker i bred samverkan med såväl koncernen som myndigheter som Trafikverket och näringsliv och civilsamhället.

Projekt FAKTUM har under året aktiverat 800 skolbarn i syfte att förstå vad som skulle öka deras möjligheter att ta sig till skolan och fritidsaktiviteter genom gång, cykel eller kollektivtrafik. Projektet fortsätter 2025 och genomför tester givet barnens svar. Den väntade effekten är rekommendationer, till Region Gotland såväl som brett till landets kommuner, kring hur barns resande både kan bli fossilfritt men lika mycket hur rörelserikedom kan öka.

Genom projektkontorets informationsinsatser och kunskapsspridning om de olika finansieringsmöjligheter som finns har flera socialt inriktade projektambitioner kunnat stödjas än tidigare.

Region Gotland ska prioritera god arbetsmiljö genom aktivt ledarskap och medarbetarskap

Avdelningens enheter praktiserar ett aktivt medarbetarskap som också medför en öppen dialog vilket borgar för att eventuella problem eller brister bemöts tidigt och konstruktivt. Under året har även arbete med professionell ergonom genomförts på en enhet och utrustning har uppdaterats där behov funnits. Enheterna följer Region Gotland riktlinje och har genomfört 10 stycken arbetsplatsträffar (APT) och varje vecka samlas enheterna för enhetsmöten.

Avdelningens uppdrag präglas av att driva förändring och 2024 har varit ett år då enhetens sakkunskap har varit i stort fokus, inom såväl energi, kommunikationer och tillståndsprocesser. Enhetschef tillika tillväxtchef har under året även bistått avdelningen i rollen som tf. stabschef i avvaktan på klartecken för bildande av ny enhet och rekrytering

av ny enhetschef. Trots att enheten för hållbar tillväxt förstärktes med biträdande enhetschef visar medarbetarundersökningen mycket tydligt på brist på nära ledarskap.

Under hösten initierades även en teamorganisation på avdelningen för att stärka det kollegiala arbetet och för att minska mängden individuella mötesytor både för enhetschefen och för medarbetarna. Utveckling av arbetssätten i teamen är fortfarande i sin linda. Avdelningen förbereddes på att ett antal tjänster ska flyttas för att dels förbättra balansen på avdelningen avseende antal medarbetare per enhet samt dels skapa en enhet som arbetar strukturerat tillsammans med avdelningsövergripande processer.

Region Gotland ska prioritera samverkan och planering av beredskapsarbetet

Insatser som avdelningen har bidragit med är utveckling av processer som bidrar till att organisationen får ökad kunskap om risker och sårbarhet i verksamheten och i samhället. Det handlar bland annat om områden som energiomställning, vattenförsörjning, klimatomställning och klimatanpassning. Som nämnts ovan ser vi den kopplingen växa och avdelningen har dels deltagit på Beredskapsveckan och har inlett ett samarbete med initiativet Stark Socken.

Ett framgångsrikt samarbete genomfördes i ett stort remissarbete kring livsmedel och beredskap mellan enheten för hållbar tillväxt, offentliga måltider och beredskapsenheten.

Avdelningen har aktivt medverkat till bildandet och upplägg för det nya civila beredskapsrådet för näringslivet i nära samarbete med Länsstyrelsen i Gotlands län. Fördjupade dialoger om regional utveckling, näringsliv och beredskapsfrågor kommer att behöva prioriteras mer kommande år.

5 Måluppfyllelse

Nedan redovisas bedömning av måluppfyllelse samt en samlad bild av det arbete som pågår för att nå måluppfyllelse inom respektive mål. Varje mål har indikatorer. Indikatorerna ligger till grund för bedömningen av måluppfyllelse.

Andelen medarbetare inom Region Gotland som kan rekommendera sin arbetsplats till andra ska årligen förbättras

Bedömning – ej uppfyllt

Samtliga av avdelningens enheter har utifrån sitt resultat tagit fram aktiviteter som påbörjades efter analysen av fjolårets medarbetarenkät. Handlingsplaner har tagits fram med fokus på de svagheter som enkäten uppvisade. Avdelningen har under året jobbat med 2023 års resultat från medarbetarenkäten under arbetsplatsträffar och enhetsmöten enligt den instruktion som finns.

Utifrån åtgärdsplanen kopplat till fjolårets medarbetarenkät har enheterna aktivt jobbat med att skapa effektiva team som ökar förutsättningar för att känna arbetsglädje. Medarbetare ger återkoppling om att detta arbete verkar ha gett resultat. Insatserna som görs generellt är att skapa en inkluderande, stimulerande och utvecklande miljö inom enheterna för att skapa motiverade medarbetare.

Avdelningens medarbetare och enhetschefer upplever ett klimat som präglas av en allt högre arbetsbelastning. Chefer har svårt att hinna med sina medarbetare och de processer där man borde finnas med mera strategiskt. Medarbetare känner sig inte tillräckligt sedda och stöttade av sina chefer. Detta skapar otillräckliga förutsättningar för trivsel även om medarbetarna är mycket motiverade och brinner för sina sakfrågor.

I årets medarbetarundersökning ses en ytterligare försämring inom detta område. Bakgrunden till detta har ännu inte hunnit analyseras och följas upp men kommer att ske under kvartal 1 2025.

Indikator	Kön	År 2024	År 2023	År 2022	Bedömning
Net Promoter Score (eNPS)		-11	9	10	

Region Gotland har en myndighetsutövning, i förhållande till företag, där nöjdhetsindex ökar årligen per myndighetsområde och är högre än rikssnittet år 2027

Bedömning – helt uppfyllt

Nöjd kund-index (NKI) är en del av SKR:s Insikt som är en servicemätning av kommunernas myndighetsutövning gentemot företag. Åtta myndighetsområden mäts 2024. Resultat för helåret 2024 presenteras våren 2025.

Kommunernas resultat från nedanstående fyra områden utgör det officiella sammanslagna NKI-betyget som kommunerna rankas utifrån:

- *Bygglöv, NKI, obligatoriskt*
- *Miljö- och hälsoskydd, NKI, obligatoriskt*
- *Livsmedelskontroll, NKI, obligatoriskt*
- *Serveringstillstånd, NKI, obligatoriskt*

Kommunernas resultat för nedanstående fyra områden redovisas i separata rankingar:

- *Brandskydd, NKI, frivilligt*
- *Kommunalt Lantmäteri, NKI, frivilligt (nytt område 2024)*
- *Markupplåtelse, NKI, frivilligt*
- *Upphandling, NUI, frivilligt (egen utformad enkät)*

(Observera att brandskydd och markupplåtelse inte längre ingår i den officiella sammanslagna rankingen från mätåret 2024)

I verksamhetsberättelsen för 2024 presenteras och analyseras resultat för 2023 samt ett preliminärt resultat för 2024. Det preliminära resultatet för NKI för region Gotland visar på ett NKI på 71 för 2024. Det är en ökning från NKI 2023 som låg på 68. Baserat på det preliminära resultatet för 2024 som finns i KOLADA blir avdelningens bedömning att målet är uppfyllt. Regionens värde för nöjdhetsindex har ökat årligen och trenden pekar

på att målet kan nås till 2027 och vara högre än riksnittet. Detta grundar sig även på att resultat från 2023 jämfört med resultat från 2022 visar också på en ökning mellan åren. Trenden för måluppfyllelsen är positiv.

Slutgiltigt resultat för helåret 2024 presenteras våren 2025.

Region Gotland mäter NKI tertialvis och resultat av mätningen presenteras med några månaders fördröjning. Resultatet för 2023 ligger på 68 vilket är liten förbättring sedan 2022 (66). Ett långsiktigt mål med undersökningen är att NKI för myndighetsområden och betygsindex för serviceområden ska uppgå till minst 75 inom samtliga områden.

NKI-mätning för 2023 visar på att Region Gotland får högt betyg inom brandskydd, med NKI 80, följt av livsmedelskontroll och serveringstillstånd, som båda får ett NKI på 73. Detta är en ökning från året innan där värdet låg på 69. Ett NKI-värde mellan 70-80 motsvarar ett gott betyg.

Ett större arbete är påbörjat under 2024 med en förvaltningsövergripande samverkansgrupp, dialoger med näringslivet samt mera strukturerade företagsbesök. Detta pågående arbete kommer fortsatt struktureras och förankras i flera delar inom såväl som utanför organisationen. En utbildning med stöd av svenskt näringsliv är inbokad som har som målgrupp såväl politiker som tjänstepersoner. Med syftet att stärka kunskapen om företagets förutsättningar och Region Gotlands roll i alla delar av verksamheterna för att stödja och främja ett gott företagsklimat. Det är viktigt att skapa återkommande kompetensutveckling om företagets förutsättningar på Gotland samt att ha forum för dialoger om hur medarbetare och chefer inom regionen konkret i vardagen arbetar för ett gott företagsklimat.

Avdelningen ansvarade 2024 för bland annat serveringstillstånd gentemot regionstyrelsen (RS). Miljö- och byggnämnden (MBN) ansvarar för själva genomförandet. Tillsammans med SBF har avdelningen initierat en flytt av ansvaret för tillsyn och tillståndsgivning rörande tobakslagen och alkohollagen m.m. från RS till MBN. Detta bedöms kunna leda till mer transparenta och effektiva processer. Regionfullmäktige fattade beslut om flytten den 16 december.

Andra aktiviteter under 2024 har varit ett aktivt deltagande och representation under Företagardagen för dialog med företag, ”tillgänglighet och information” är en del som Region Gotland behöver utveckla för att förbättra NKI. Funktionen, processledare samhällsbyggnad deltar i den nystartade interna ”Samverkansgrupp företagsklimat” för att bidra med effektivitet inom samhällsbyggnadsprocessen. Avdelningen har bidragit med personella resurser i den nystartade interna "Bidragsbyrån" (samverkan mellan TKF, SBF, RSF). Bidragsbyrån har i uppdrag att söka projekt med extern finansiering och har bidragit till att utöka samverkan mellan förvaltningar och öns näringsliv vilket utöver förväntat projektresultat också kan förbättra relationerna med näringslivet. Avdelningen erbjuder energicoaching till gotländska företag där de ges information om var/hur de kan genomföra åtgärder som minskar energianvändningen och koldioxidutsläpp.

Indikator	År 2024	År 2023	År 2022	Bedömning
Företagsklimat Insikt - Totalt, Index	71 (prel)	67.7	66.0	

Region Gotlands koldioxidutsläpp ska minska årligen. Under perioden 2024- 2027 ska den genomsnittliga minskningen uppgå till 15 procent per år

Bedömning – ej utvärderad

Målet har under 2024 saknat indikatorer vilket gör att den procentuella förändringen inte kunnat mätas dock har en mängd aktiviteter och insatser genomförts under året vilka bedöms ha positivt effekt på måluppfyllelsen. Till 2025 finns det framtagna indikatorer som kommer följas upp av verksamheterna.

Avdelningen är ansvarig för hela koncernens rapportering av detta mål till delår/årsredovisning, det har föranlett ett mera strategiskt arbete under året kopplat till måluppfyllelse och framtagning av indikatorer.

Inom ramen för avdelningens uppdrag inom samhällsplanering och klimat, miljö och energi, har det under 2024 skett arbete inom flera olika strategiska processer som kopplar mot målet. Enheten har tagit fram, samt bidragit i framtagning av; ett Trafikförsörjningsprogram, en regional cykelplan, riktlinjer för bostadsförsörjning, regionbussutredning, energiplan, översiktsplan för Gotland och flera styrdokument för vatten och avlopp.

I januari 2024 startade Region Gotlands projekt "*Energjön Gotland*", ett projekt som enheten driver mellan 2024 och 2026 med fokus på energiomställning. Inom ramen för projektet sker samverkan med aktörer såväl regionalt som nationellt och med andra öar i Östersjön. Under året har arbetet kring elflyg till/från Gotland intensifierats, och relationer har tagits såväl regionalt, nationellt som internationellt.

Avdelningens enhet Energicentrum jobbar aktivt för att påskynda Gotlands energiomställning. Bland annat har nedanstående genomförts:

- initierat ett program kallat "*Sockeneffekt*" för att aktivera, stödja och driva energiomställning på gotländsk landsbygd. Under året har 19 socknar deltagit i anordnade informations- och diskussionsträffar, varav 6 bildar fortsatt aktiv kärntrupp och två agerar aktivt.
- framtagandet av underlag för en ny elnätstariff som gynnar flexibelt elanvändande, ökad resiliens och effektivisering gällande nätets utnyttjande. Detta har rönt stort intresse även nationellt och projektet inkluderar Geab Elnät
- konkreta, och testade, åtgärder för att öka barns fossilfria resor (gång, cykling, kollektivtrafik) till skola och fritidsaktiviteter. Detta kommer under 2025 rendera en policyrekommendation som kan nyttjas av Region Gotland såväl som nationellt.
- varit en del av ett EU-omfattande projekt där Gotland är en av 12 piloter där vi fokuserar på landsbygdsutveckling inom mobilitet och energiomställning. Projektet har under året skapat 4 möten, utlysning för utveckling av lokal samåkningsapp, anordnat seminarier och skapat större Konferens med deltagare från hela EU i Visby.
- energi- och klimatrådgivningen fortsätter i samma takt och har under året rådgivit 137 hushåll och företag samt anordnat 7 kunskapsseminarier inom områden som cykling, styrning (fastighet), energieffektivisering, mobilitet.

- för andra året lånas en "Energiväska" ut via biblioteken som innehåller ett kit för att upptäcka energitjuvar i hemmet. Satsningen är en stor succé och hade i december sex månaders väntetid. Energicentrum ökar nu antalet väskor till 9 stycken.
- inom Energinätverket, som Tillväxt Gotland är värd för men som Energicentrum samarbetar i, har Region Gotland under året fortsatt samlat en grupp om 20 företag till 4 träffar med seminarier, studiebesök och diskussion.
- anordnat; break out session på 92 möjligheter, Energisafari (temavecka i maj), Mötesplats Energi under Almedalsveckan (9 seminarier), Mobilitetsveckan, utställare Skördefestivalen, medarrangerat workshop för JTP (studie kring arbetslivs utveckling inom energiomställningen).

Indikator	År 2024	År 2023	År 2022	Bedömning
-----------	---------	---------	---------	-----------

Öka antalet invånare i ålder 20-64 med minst 1 000 till mandatperiodens slut

Bedömning – ej uppfyllt

Analys av måluppfyllelsen bygger på demografisk statistik per den sista november 2024. Det preliminära resultatet visar på en minskning på totalen med 155 invånare i åldersgruppen 20 -64 år. Antalet invånare i åldern 20 - 64 år är i de preliminära siffrorna 31 789. Helårssiffran för 2023 låg på 31 944 invånare. Preliminära siffror från november 2024 avseende kvinnor och män i åldersgruppen 20 - 64 år och i jämförelse med helårssiffror för 2023 visar att det varit en lite större minskning inom målgruppen manliga invånare i åldersspannet.

Utifrån de data som finns tillgängliga i nuläget bedömer avdelningen måluppfyllelsen som ej uppfylld för 2024.

Avdelningens strategiska insatser för en samhällsutveckling i linje med RUS har varit av implementerande karaktär. Detta borde leda till bättre praktiska förutsättningar för att invånare i ålder 20-64 ska kunna trivas på Gotland. I vilken grad insatserna har lett till måluppfyllelse kopplat till detta övergripande mål är svårt att slå fast.

Under året har arbete pågått med att ta fram ett underlag till det regionala utvecklingsrådet kopplat till en beställning om rekommendationer för åtagande för att nå denna måluppfyllelse. Det arbetet har skett i samverkan med samhällbyggnadsförvaltningen och externa aktörer såsom Länsstyrelsen i Gotlands län och Uppsala universitet. Framtagning av riktlinjer för bostadsförsörjning förväntas gälla från 2026. Parallellt pågår strategiskt arbete kring bostadsförsörjning inom ramen för det regionala utvecklingsrådet. Avdelningen bidrar till effektivisering av samhällsbyggnadsprocessen som är målet med resultatet från FramSam.

Avdelningen har även under året medverkat i framtagandet av en rapport (JTP) som tydliggör hur mycket arbetstillfällen (tillväxt) som kan skapas genom energiomställningens olika projekt och utveckling. Så snart denna rapport är publicerad kommer dess resultat att användas för kommunikationen i syfte att skapa motivation i energiomställningen på Gotland. Detta bedöms kunna öka attraktiviteten på Gotlands arbetsmarknad.

Genomförandet av projekt Relocation Gotland syftar till att skapa en digital inflyttarservice, vidareutveckla Gotland.com som en central plattform såväl för inflyttning, besök och

regional utveckling och att samordna kompetenser internt inom region Gotland som behöver bidra till inflyttningsmålet. Energiomställningen, och kommunikationen kring dess genomförande och mål, förväntas bidra till en positiv bild av Gotland som en progressiv plats där det i förlängningen också kommer att skapas nya jobb.

Samordning med Region Gotlands projekt "Relocation Gotland" bidrar också till att få effekt inom samhällsbyggnadsprocessen för projektets målgrupp. Till exempel säkrat samverkan och samband mellan projektet och regionfullmäktiges prioritering Ett hållbart växande Gotland via samhällsbyggnadsnätverket.

Indikator	Kön	År 2024	År 2023	År 2022	Bedömning
Antal invånare 20-64 år, antal	♂	31 789 (nov)	31 944	32 268	
Antal invånare 20-64 år, antal	♀	15 791 (nov)	15 806	15 988	
Antal invånare 20-64 år, antal	♂	15 998 (nov)	16 138	16 280	
Inflyttade till det geografiska området, 20-64 år, antal	♂		2 007	2 234	
Inflyttade till det geografiska området, 20-64 år, antal	♀		972	1 082	
Inflyttade till det geografiska området, 20-64 år, antal	♂		1 035	1 152	
Utflyttade från det geografiska området, 20-64 år, antal	♂		2 144	2 134	
Utflyttade från det geografiska området, 20-64 år, antal	♀		1 059	1 033	
Utflyttade från det geografiska området, 20-64 år, antal	♂		1 085	1 101	

Andelen nya beslut om regionala utvecklingsmedel (anslag 1:1) som är hållbarhetssäkrade ska öka årligen och uppgå till 100 procent år 2027

Bedömning – delvis uppfyllts

Avdelningens målbedömning är att målet är delvis uppfyllt 2024. Nya arbetssätt och en ny bedömningsmall för hållbarhetssäkring har tagits fram och kommer att implementeras under 2025 för bedömning av effekter.

Anslaget regionala utvecklingsåtgärder som Region Gotland beslutar om ska bidra till en hållbar omställning i riktning mot 2040 i enlighet med vad som uttrycks i den regionala utvecklingsstrategins mål och i tillhörande genomförandeprogram. Anslaget ska investeras i insatser som bidrar till hållbar strukturuomvandling där samtliga hållbarhetsperspektiv integreras.

Indikator	År 2024	År 2023	År 2022	Bedömning
Antal ärenden som hållbarhetssäkras	0	0	0	

6 Kvalitetsuppföljning

För Region Gotland innebär kvalitet att vi skapar värde tillsammans med dem vi är till för. Regionens processer är värdeskapande, effektiva, rättssäkra, transparenta, och förebyggande. De bidrar därmed till social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet. För att klara utmaningarna i välfärden är regionen en modig organisation med ett intensifierat utvecklingsarbete genom systematiskt kvalitetsarbete, ständiga förbättringar, digitalisering och innovationer.

6.1 Framgångsfaktorer

Region Gotland har en kvalitetsmodell. Inom modellen finns ett antal framgångsfaktorer som anses centrala för att uppnå och bibehålla hög kvalitet. Dessa är:

- Skapa värde med kunder och intressenter,
- Leder för hållbarhet,
- Involverar motiverade medarbetare,
- Utvecklar värdeskapande processer,
- Förbättrar verksamheten och skapar innovationer,
- Basera beslut på fakta.

1) Skapa värde med kunder och intressenter:

Det är viktigt att avdelningens målgrupper känner sig sedda, hörda och delaktiga. Avdelningen arbetar aktivt med att kunder, organisationer, företag och leverantörer ska ha möjlighet att känna medskapande bland annat genom olika dialogmöten, nätverk och workshops. Avdelningens målgrupper är även interna. Det stöd som ges till övriga förvaltningar för att utveckla Region Gotlands hållbarhetsarbete tas fram tillsammans med och utifrån de behov som finns hos förvaltningarna.

Flertalet av avdelningens olika uppdrag såsom t.ex. finansiering bygger i grunden på god samverkan, koordinering och styrning i dialog med externa aktörer för att nå målen såväl i

RUS, genomförandeprogram och inom regionens verksamheter. Till exempel är arbetet med Gotland.com en viktig plattform för att skapa värde mellan olika aktörer, besökare och boende.

2) Leder för hållbarhet:

Att leda för hållbarhet innebär att skapa förutsättningar för en kund- och intressentdriven verksamhetsutveckling där medarbetarnas kunskap och idéer tas tillvara. Satsningen på koncerngemensam verksamhetsutveckling avseende det systematiska hållbarhetsarbetet har ett fokus på styrning och ledning och ger stöd till såväl chefer som medarbetare att leda för hållbarhet.

På avdelningen pågår ett arbete med att tydligare hållbarhetssäkra beslut om medel till regionala utvecklingsåtgärder, avdelningen och en del organisatoriska förändringar för att både chefer och medarbetare ska klara sina uppdrag på ett mera hållbart sätt.

Genom att gemensamt utarbeta mål och följa upp dessa så skapas en försäkran om att vi gör insatser som har betydelse för vår målgrupp och att det finns ett gemensamt ansvarstagande från hela verksamheten. Via en kontinuerlig genomlysning av hållbarhetsperspektiven i frågan om hur vi organiserar våra insatser samt verksamheten som helhet tillser vi bästa möjliga nivå av hållbarhet i vårt agerande.

3) Involverar motiverade medarbetare:

I arbetet med att utveckla Region Gotlands systematiska hållbarhetsarbete är det viktigt att mål och prioriteringar för hållbar utveckling är kända och att varje medarbetare ser sin del i helheten. Genom utvecklingsprogrammets satsning på ökad kunskap och en utvecklad kommunikation om hållbarhetsarbetet stärks både *"vi-känsla"* och stolthet. Förändringsarbetet bygger på engagerade och involverade medarbetare.

4) Utvecklar värdeskapande processer:

Under hösten beslutade regionfullmäktige om en hållbarhetspolicy för Region Gotland. I arbetet med att stödja implementera av policyn identifieras processer där hållbarhetspolicyn ska användas, hur det ska gå till och vilken kunskap som behövs för att göra det.

Ett utvecklingsarbete har gjorts i syfte att kvalitetssäkra Region Gotlands hållbarhetsaspekter i det regionala utvecklingsarbetet genom hållbarhetssäkring av finansiella beslut. För att på så sätt säkerställa att projekt bidrar till målen i Agenda 2030, Regional utvecklingsstrategi (RUS) och genomförandeprogram. Avdelningen har under året utvecklat en bedömningsmall för att stärka hållbarhetssäkringen av projekt. Arbetet på avdelningen kommer nu gå vidare med att utveckla arbetssätten kring uppföljning, utvärdering och lärande om finansiering av regionalt utvecklingsarbete.

Utveckling och initiering av teamorganisation som bygger på de processer och uppdrag som avdelningen har syftar till att främja ett ökat flöde av kunskap och stöd mellan medarbetare. Ett brett deltagande i olika externa nätverk är en viktig del av enhetens strategiska arbete för att leda och samverka kring regional utveckling.

5) Förbättrar verksamheten och skapar innovationer:

Satsningen på koncerngemensam verksamhetsutveckling för att utveckla hållbarhetsarbetet sker i programform med flera samspelande utvecklingsområden. Det ger möjlighet till samtidiga förbättringar inom flera viktiga områden.

Genom ett aktivt deltagande i t.ex. utvecklingen av SMÖ (Småland och öarna) projektet för Smart Specialisering syftar specifikt till att stärka innovationskapaciteten genom tydligare spets och uniktet i de satsningar som görs.

6) Basera beslut på fakta:

Enheten bidrar även till framtagning och spridning av fakta rörande till exempel folkhälsa vilket ger förutsättningar till andra aktörer, såväl interna som externa, att basera sina beslut på fakta.

Som utgångspunkt i arbetet med att utveckla det systematiska hållbarhetsarbetet i Region Gotland används standarden *"Styrning och ledning för hållbar utveckling i kommuner och regioner – Vägledning för genomförandet av FN:s Agenda 2030"* (SS 854000:2021).

Bildandet av analysgrupp inom avdelningen syftar till en kvalitetshöjning av faktabaserade beslut och vägval i de olika utvecklingsprocesser som enheten och avdelningen genomför.

Det arbete som har genomförts inom avdelningen med stöd av externa konsulter för att vidareutveckla systematik kring uppföljning, utvärdering och lärande syftar till att kontinuerligt arbeta med att inhämta underlag och producera kunskap så att nya beslut om finansiering kan grundas på aktuellt behovsläge på Gotland.

6.2 Inkomna synpunkter

Regionen har ett digitalt system för att hantera inkomna synpunkter. Synpunkterna delas in i förbättringsförslag, klagomål och beröm och ger avdelningen information och möjlighet att förbättra verksamheten. I arbetet med att utveckla och förbättra avdelningens verksamhet har det varit värdefullt att få in synpunkter från invånare, företagare och besökare. Samtliga inkomna synpunkter för perioden anses vara besvarade. Riktlinjen är att en synpunkt ska bevaras inom fjorton dagar.

Avdelningen har för perioden hanterat flera inkomna synpunkter rörande regionens agerande i kraven gentemot Migrationsverket. Synpunktslämnaren har fått ett utförligt svar och underlag som visar att regionen redan agerar utifrån vad som önskades.

Det har inkommit synpunkter om Gotland.coms evenemangskalender.

Inom sakområdet besöksnäring har det inkommit en del synpunkter under sommarens turismdebatt. Enheten överväger någon form av kommunikation för att belysa de olika frågorna som diskuterats i olika forum.

Såväl media som någon privatperson har skickat in synpunkter och frågor kring Region Gotlands resa till Hansedagarna i Gdansk. Dessa har besvarats.

I övrigt så ges det fortlöpande återkoppling och synpunkter kring Energicentrum's kommunikationsinsatser via webb, nyhetsbrev och sociala medier där det genomgående uppskattas att få kunskap och perspektiv i energiomställningen. De klagomål som har uppstått har främst härstammat från röster med stark motvilja mot vindkraft och som har

uttryckt att Energicentrum i högre grad skall publicera material som de anser stödjer negativa effekter av vindkraft. Energicentrum har bemött detta genom att hålla öppet för dialog samt att utöka sin informationsbank (webb) kring vindkraft med hänvisning till officiella källor (myndigheter, välrenommerade lärosäten).

7 Väsentliga personalförhållanden

Inga större avvikelser eller förändringar finns att rapportera gällande väsentliga personalförhållanden jämfört med samma period för 2023.

Avdelningen har haft fyra fler tidsbegränsade anställningar jämfört med 2023. Dessa tidsbegränsade anställningar sker löpande när nya projekt startas upp eller avslutas på avdelningen samt timanställda för specifika kortare uppdrag. Förändringen inom tillsvidare anställda medarbetare är för året en ökning med en medarbetare jämfört med 2023.

	Antal anställda Nov 2024	Antal anställda Nov 2023	Förändring mot Nov 2023
Alla anställningsformer	63	58	5
Tillsvidare	48	47	1
Tidsbegränsad	15	11	4

7.1 Antal årsarbetare

Analys av avdelningens antal anställda och antal årsarbetare och förändringen gentemot föregående år

Antal årsarbetare på avdelningen dvs summan av överenskommen sysselsättningsgrad uttryckt i årsarbetare har en förändring mellan perioderna på totalt fyra årsarbetare. Ökningen med fyra medarbetare ligger inom tjänstekategorin tidsbegränsade anställningsformer. Det handlar om medarbetare som anställts för specifika projekt.

Nya projektfinansierade tjänster för perioden finns bland annat inom de två projekt som är kopplat till statsbidrag brottsförebyggande arbetet. I Hansedagsprojektet har en vakant tjänst som projektledare tillsatts den 1 april och därutöver har även en marknadsförare anställts till detta projekt. Likaså har en kommunikatör anställts i projektet Relocation Gotland. Sedan förra året har tjänsten som bredbandskoordinator tillsatts med en projektledare från februari 2024.

Förändring av antalet årsarbetare på avdelningen kan också under året förklaras med att vissa tillsvidareanställda under perioder själva väljer att gå ned i arbetstid och då har den uppkomna vakansen inom tjänsten behövs tillsättas vilket lett till att avdelningen totalt sett under en period har flera medarbetare anställda.

	Antal årsarbetare enl. produktion Nov 2024	Antal årsarbetare enl prod Nov 2023	Förändring mot Nov 2023
Alla anställningsformer	55.91	52.40	4
Tillsvidare	43.94	44.09	0
Tidsbegränsad	11.97	8.31	4

Antal årsarbetare enl. produktion: sysselsättning - frånvaro (ex. tjänstledighet, föräldraledighet, sjukdom) Semester tas inte bort

7.2 Faktisk arbetad tid

Variationen i produktionstiden mellan perioderna beror bland annat på sjukfrånvaro, föräldraledighet och semester. Analysen för avdelningen visar sammantaget på en högre produktivitet för 2024 jämfört med samma period för 2023.

Variationer i produktionen kan utöver ovan nämnda orsaker bero på att en ordinarie medarbetare kan behöva gå in och täck upp i ett pågående projekt. Omprioriteringar inom verksamheten sker då och då under verksamhetsåret och bero till största delen på att olika projekt av olika anledningar inte hade löpt på enligt plan. Detta medför en minskning av faktisk tid i ordinarie verksamhet och påverkar givetvis den ordinarie kärnverksamheten negativt.

Utöver har det skett en flytt av en projektmedarbetare från Hållbar tillväxt till kultur och fritidsavdelningen (Vandringsprojektet) som ger en minskning i produktionstid för enheten.

	Heltidsarbetare Jan - Nov 2024	Heltidsarbetare Jan - Nov 2023	Förändring
90008 Regional utveckling	46.9	44.1	2.9
9000810 Regional utveckling gem	5.7	5.2	0.6
9000820 Social välfärd	7.1	5.7	1.4
9000830 Hållbar tillväxt	18.6	19.5	-0.9
9000840 Samhällsplanering	8.5	7.6	0.9
9000860 Energicentrum	7.0	6.1	0.9

Tabellen visar faktisk arbetad tid (produktionstid) uttryckt i heltidsarbetare. Avser Budgeterad tid (schematid) + all övertid och mertid – all frånvaro (ex tjänstledighet, sjukfrånvaro, semester mm). Obs flexledighet ingår ej i beräkningen.

7.3 Personalkostnader

Budgeterade personalkostnader för året är högre än de faktiska personalkostnaderna för året. Överskottet inom personalkostnader är ca 1,8 mnkr.

Den positiva avvikelserna beror på en medveten återhållsamhet från enheterna gällande återbesättning av vakanta tjänster och att enheterna går kort vid sjukfrånvaro samt att vissa uppdrag blivit projektfinansierade under året. Denna försiktighet med att ej återbesätta tjänster vid tex föräldraledigheter, sjukskrivningar och tjänstledigheter har därmed genererat ett överskott inom personalkostnader. Detta utifrån regionens ekonomi och uppmaning till allmän återhållsamhet.

Avdelningen har också haft vakanser som tagit tid att rekrytera vilket inneburit att lönekostnaderna kommit att belasta ekonomi senare än planerat. Bland annat har osäkerhet kring organisering av det brottsförebyggande arbetet gjort att enheten inväntat med rekryteringen av en ny tjänst. Till viss del har även projektmedel under året kunnat nyttjas till att finansiera ordinarie personalkostnader.

Personalkostnader	Budget Jan - Dec 2024	Utfall Jan - Dec 2024	Avvikelse Jan - Dec 2024	Utfall Jan- Dec 2023	Förändring utfall %
Personalkostnader	-50 082	-48 236	1 846	-43 667	10,5

I tabellen visas personalkostnader för perioden, både budgeterade och redovisade samt budgetavvikelsen i tkr. I tabellen visas utfall föregående period samt förändringen av utfall mellan åren uttryckt i procent.

7.4 Sjukfrånvaro

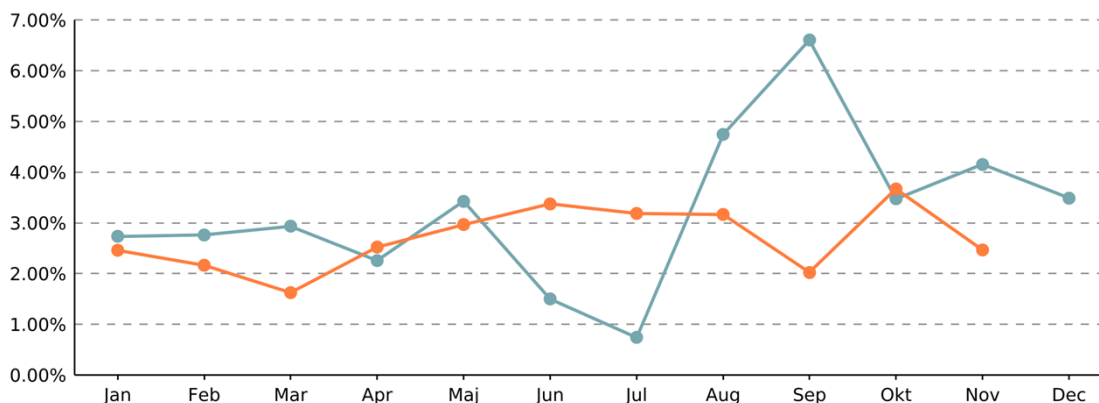
Avdelningens sjukfrånvaro har sjunkit något jämfört med samma period föregående år (+ 0,54 %). Skillnaden mellan månaderna för perioden och åren är dock marginell.

Sjukfrånvaron hos männen på avdelningen har ökat något medans den istället har sjunkit något hos kvinnorna. Avdelningen har under året haft fem längre sjukskrivningar. Två av de längre sjukskrivningarna har varit planerade och grundat sig i inplanerade operationer hos medarbetare.

Avdelningen arbetar kontinuerligt med att minska sjukfrånvaron och analysera vad som ligger bakom statistiken för frånvaro. Löpande arbete pågår med att stämma av med samtliga medarbetare hur arbetet det dagliga arbetet fortlöper och hur de mår. Kopplat till arbetsbelastning och deadlines. Generellt följs varje anställds arbetsituation upp genom täta samtal för att undvika ohälsosamma tendenser. I tillägg finns en gemensam anda av att bejaka friskvård och en del sådana aktiviteter görs även gemensamt.

	Sjuktal % Jan - Nov 2024	Sjuktal % Jan - Nov 2023	Förändring % enheter
Alla	2.71	3.26	-0.54
Kvinna	3.71	3.96	-0.25
Man	0.51	1.63	-1.11

Sjuktal visar hur stor andel av den avtalade anställningstiden för perioden anställda varit frånvarande på grund av sjukdom.

Här visas sjuktal månad för månad under 2024 (orange linje) samt sjuktal månad för månad under 2023 (blå linje).

8 Ekonomisk uppföljning

8.1 Årets resultat

Avdelningen för regional utveckling redovisar ett totalt överskott för 2024 på 4,4 mnkr. Det finns variationer inom avdelningens enheter avseende följsamhet gentemot budget. Årets arbete har präglats av det beslutet som togs i samband med Delårsrapport 2, 2024 (RS §299, RF 18 nov). Samtliga verksamheter fick i uppdrag att vidta åtgärder för att tillsammans begränsa regionens underskott och bromsa den höga kostnadsutvecklingen i verksamheterna samt att anpassa verksamheterna inför 2025 års ekonomiska utmaningar.

Av avdelningens överskott kan dryga 2 mnkr direkt hänföras till arbetet med att utveckla Region Gotlands hållbarhetsarbete. Processen fördröjdes av att tidigare beslutad inriktning och projektplan omprövades av koncernledningsgruppen (KLG). Med start under hösten

2023 och in under Q1 2024 pågick diskussioner om inriktningen av arbetet med att utveckla Region Gotlands interna hållbarhetsarbete. I slutet av april beslutade KLG om en ny arbetsplan för arbetet för 2024 och 2025. Omprövningen av projektplanen medförde att tidigare planerade aktiviteter inte kunde sättas igång enligt ursprunglig tidplan. Först från 1 september kunde fler personresurser knytas till arbetet med utvecklingsprogrammet, utöver de två från avdelningen regional utveckling, och arbetet sätta fart.

Andra planerade processer och arbetsinsatser har blivit senarelagda på grund av politiska beslut. Översiktsplan 2024 och Energiplanen är exempel på processer som försenats och då har planerade kostnader inte heller kommit att belasta avdelningens resultat för året. Dock beräknas kostnaderna komma att påverka det ekonomiska utfallet för 2025. Vissa inplanerade kostnader blev inte fullt så höga som planerat tex juristen för kalkärenden blev inte så kostnadsdrivande som estimerat.

Avdelningen har haft ett ekonomiskt fokus som inneburit en försiktighet med att starta upp arbete med att ta fram nya underlag för planer och program. En ekonomisk medvetenhet och återhållsamhet vid tjänstledighet, längre sjukskrivningar och vakanser har genererat ett överskott inom personalkostnader (+1,8 mnkr). En god ekonomisk hushållning har genomsyrat årets arbete.

Kontostruktur	Budget Jan - Dec 2024	Utfall Jan - Dec 2024	Avvikelse Jan - Dec 2024	Utfall Jan- Dec 2023	Förändring utfall %
Resultat	-52 837	-48 422	4 415	-48 710	-0,6
INTÄKTER	13 919	24 960	11 041	18 453	35,3
Taxor och Avgifter		-3	-3	-11	-71,6
Bidrag	8 899	17 775	8 876	14 197	25,2
Försäljning vara/tjänst	1 210	2 883	1 673	2 121	35,9
Intern resursfördelning	3 810	4 162	352	2 008	107,3
Övriga intäkter		143	143	138	3,5
KOSTNADER	-66 756	-73 383	-6 626	-67 164	9,3
Personal	-50 082	-48 236	1 846	-43 667	10,5
Köp av tjänst	-6 332	-7 112	-780	-7 303	-2,6
Förbrukn. mtrl	-839	-1 498	-659	-1 276	17,4
Lokaler	-3 517	-3 547	-30	-3 298	7,6
Intern resursfördelning	-2 489	-2 588	-99	-1 451	78,4
Övriga kostnader	-3 497	-10 401	-6 904	-10 169	2,3

I tabellen visas intäkter och kostnader för perioden, både budgeterade och redovisade samt budgetavvikelsen i tkr. I tabellen finns även fjolårets redovisade intäkter och kostnader samt förändringen av utfall mellan åren uttryckt i procent..

8.2 Nettokostnadsutveckling

Nettokostnadsavvikelsen för avdelningen visar på några avvikelser i jämförelse med samma period för 2023. På totalen har avdelningen ett likande resultat som 2023 med endast en avvikelse på -0,6 %. Ökningarna och minskningarna är i huvudsak relaterade till strukturella förändringar som tillkomna, bromsade och förändrade uppdrag. Även löneökningar och den höga inflationen bidrar till en skillnad mellan åren. Det har också skett en förändring

inom den interna debiteringen av resurser mellan avdelningen och andra verksamheter. Avdelningen har fått in mer intäkter i år i jämförelse med samma period för 2023. Detta förklaras till största delen av en ökning av inkomna statsbidrag samt ökade intäkter på turistbyrån. Avdelningen har 2024 tilldelats ett ramtillskott på 4,6 Mnkr för att utveckla Region Gotlands hållbarhetsarbete och leda utvecklingsarbetet inom organisationen.

I stora drag har avdelningens ekonomi löp på enligt lagd budget.

Kontostruktur	Utfall Jan - Dec 2024	Utfall Jan- Dec 2023	Förändring	Förändring %
Resultat	-48 422	-48 710	288	-0.6
INTÄKTER	24 960	18 453	6 507	35.3
Taxor och Avgifter	-3	-11	8	-71.6
Bidrag	17 775	14 197	3 578	25.2
Försäljning vara/tjänst	2 883	2 121	762	35.9
Intern resursfördelning	4 162	2 008	2 154	107.3
Övriga intäkter	143	138	5	3.5
KOSTNADER	-73 383	-67 164	-6 219	9.3
Personal	-48 236	-43 667	-4 569	10.5
Köp av tjänst	-7 112	-7 303	191	-2.6
Förbrukn. mtrl	-1 498	-1 276	-222	17.4
Lokaler	-3 547	-3 298	-250	7.6
Intern resursfördelning	-2 588	-1 451	-1 137	78.4
Övriga kostnader	-10 401	-10 169	-232	2.3

I tabellen redovisas periodens faktiska intäkter och kostnader för innevarande år och föregående år i tkr. I kolumn tre och fyra visas förändringen mellan åren i tkr respektive procent.

8.3 Genomförda åtgärder för att beslutad budget inte överskrids

Avdelningen har tagit hänsyn och arbetet med de beslut som fattats kring aktiviteter för att minska kostnadsutfallet och möjliggöra bättre kontroll och uppföljning av kostnadsutvecklingen. Alla beslut och uppdrag som skulle inneburit utgifter har övervägts noga och alla enheter har haft i uppdrag att vara mycket återhållsamma.

En god ekonomisk hushållning har genomsyrat årets arbete. Budskapet om att avstå resor till förmån för digitalt deltagande har förts fram till samtliga medarbetare. Resor är tillåtna om de är nödvändiga för att utföra uppdraget. Vidare har följande åtgärder genomförts:

- *Ekonomi är en stående punkt på ledningsgrupp/APT och förbättrings- och åtgärdsförslag från medarbetarna ska tas in och diskuteras.*
- *Chefer har som uppdrag att se till att samtliga av deras medarbetare känner till den ekonomiska situationen i regionen.*
- *Ledningsgruppen arbetar löpande med uppföljningen av att ha en budget i balans.*
- *Samtliga medarbetare är informerade om att i första hand ta ut semesterdagar före flex- eller komplighetsdagar i de fall det finns risk att semesterdagar över trettio annars betalas ut i pengar eller att de lagstadgade 20 dagarna av årets semester ej kan tas ut.*

- *Minska på resandet och i första hand delta i möten och konferenser digitalt.*
- *Alla konferenser ska i första hand läggas i egna lokaler.*
- *Avdelningen har aktivt sparat 0,5 tjänster genom att inte återbesätta en funktion utan har löst det genom intern omfördelning av arbetsuppgifter.*

8.4 Investeringar

Ej aktuellt

9 Bilagor

9.1 Verksamhetsmätt/nyckeltal

Nyckeltal/verksamhetsmätt	2024	2023	2022	2021	2020
Besök turistbyrån	71 956	71 570	73 412	46 784	26 631

Turistbyrån har även 2024 hållit öppet året om och ligger kvar på den höga nivån av besökare som under 2023.

9.2 Uppföljning av den internationella strategin

Den 21 juni 2021 antog Regionfullmäktige en reviderad version av Internationell strategi för Region Gotland 2021-2024. Enligt strategin ska det internationella arbetet årligen redovisas till Regionfullmäktige. Uppföljningen syftar till att synliggöra det samlade internationella arbetet som respektive förvaltning genomfört under året.

Uppföljningen till Regionfullmäktige omfattar en beskrivning per förvaltning/nämnd av:

- *EU-finansierade och andra internationella projekt som har bedrivits under året*
- *övrigt internationellt arbete, och*
- *resultat av det internationella arbetet*

Där det är möjligt ska rapporteringen innehålla könsuppdelad statistik.

Pågående EU-projekt och andra internationella projekt

Pågående eller avslutade projekt

- Improving the quality of multi-level governance and strengthening the resilience of island economies of Croatia, Greece, and Sweden. Projektet genomförs av OECD i samarbete med Europeiska kommissionens generaldirektorat för strukturreformstöd (GD REFORM) och finansieras av EU:s tekniska stödinstrument (TSI) 2022. I Sverige deltar Gotland och Öckerö kommun. Avslutas i september 2025
- Berislav Municipality, Ukraina, och Region Gotland, ICLD-finansierad insats, inception phase, avslutas i februari 2025
- RURACTIVE - Empowering rural communities to act for change (Horisont Europa). Projektet syftar till att lyfta fram, ta tillvara på och vidareutveckla idéer och befintlig kunskap kring smarta lösningar ur olika perspektiv (tex digitala, tekniska, finansiella) för att möjliggöra energieffektivisering och en hållbar omställning i Gotlands socknar. Partner på Gotland är Energicentrum Gotland
- Öppna data SMÖ - med finansiering från den Europeiska regionala utvecklingsfonden
- Ökad flexibilitet för små och medelstora företag genom nya tariffmodeller (Europeiska regionala utvecklingsfonden). Projektet syftar till att skapa mer flexibilitet i elnätet för att på så sätt öka utnyttjandegrad av det befintliga elnätet. Avslutas januari 2025.

- Gotland Forward en kompetensarena för alla - med finansiering från den Europeiska socialfonden (ESF)

Under 2024 påbörjade avdelningen följande projekt

- RESTOR, finansiering via Hoisont. Pojektet tar fram en planeringsmodell för lagring som utförs genom väl grundade analyser av behov och möjligheter. Denna modell kommer sen kunna ligga som grund för vägledning till regionala planerare och beslutsfattare
- S3-plattform Sydost, finansiering från den europeiska regionala utvecklingsfonden i Småland och Öarna, ERUF. Projektet bygger på fem tematiska kunskapsområden som täcker in huvudparten av de områden som pekats ut i de länsvisa strategiarbetena: Trä och skog, Livsmedel, Besöksnäring, Industriell utveckling och Digital tjänsteutveckling. Projektet utvecklar en plattform för samverkan mellan de 4 regionerna i programområdet inom de fem områdena och är öppen för alla offentligfinansierade innovationsstödjande aktörer i de fyra länen.
- Forskningssamverkan för regional utveckling, finansiering från den europeiska regionala utvecklingsfonden i Småland och Öarna, ERUF. Projektet ska stärka näringslivets forskningssamverkan med Region Gotland och Uppsala universitet i en trippelhelixstruktur.

Avdelningen hanterar Region Gotlands medfinansiering av externfinansierade projekt med regionala utvecklingsmedel. Flera av projekten som är listade erhåller medfinansiering med regionala utvecklingsmedel. Avdelningen informerar om och vägleder förvaltningar och regionala aktörer på Gotland att ta del av utlysningar från den europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF), den europeiska socialfonden (ESF) och från Interreg Central Baltic. Arbetet omfattar olika roller, såsom information om utlysningar, kunskapsförmedling kring projektutveckling, stöd i samverkan och vägledning, medfinansiering. Under 2024 har arbetet fokuserat på informationsinsatser i samband med utlysningar och erfarenhetsutbyten mellan projektägare och mellan projektledare. Avdelningen fortsätter att stärka samarbetet med de tre regionerna som ingår i samma programområde som Gotlands län gör i ERUF och ESF: Kalmar, Kronoberg och Jönköping. Samarbetet har fördjupats dels kring mobilisering av aktörer, dels kring smart specialisering.

Bevakningen av EU-finansiering och samarbeten har skett genom att delta i informationsmöten som arrangerats av nätverksorganisationer som Region Gotland är medlem i, av EU-kommissionen, av förvaltande myndigheter i Sverige, och av Sveriges kommuner och regioner.

Övrigt internationellt arbete

Internationella besök och utbyten

Avdelningen deltog i EU Week of Cities and Regions 2024 i Bryssel. Den 11 oktober medverkade regionrådet och CPMR:s ordförande i ett seminarium som Region Gotland samarrangerade med sex andra ö-regioner på temat "The island regions and the upcoming EU legislative cycle". I samband med EU Week of Cities and Regions besökte även regionrådet och tjänstepersoner Stockholmsregionens Europakontor och CPMR-sekretariatet, DG Move för att tala om hållbart flyg, och DG Reform för att diskutera

projektstatus och fortsatta samarbetsmöjligheter kring utvecklingen av både Sveriges och EU:s politik för öar.

Under hösten arrangerade Region Gotland i samverkan med EU-kommissionen en TAIEX (technical assistance and information exchange) study mission den 14-15 november i Stockholm. Syftet med workshopen var för att se hur data kan bidra till att uppnå strategiska utvecklingsmål för ö-ekonomier i ett system med flernivåstyrelse, och för att förstå hur "island proofing" kan användas som ett verktyg i detta sammanhang. Deltagare var lokala och regionala företrädare, nationella experter och beslutsfattare, EU-kommissionen och OECD. Region Gotland genomförde det i samverkan med Landsbyggs- och infrastrukturdepartementet och Öckerö kommun.

Energicentrum Gotland (ECG) bedriver löpande dialog med andra öar och har internationella utbyten. ECG har under 2024 utvecklat samarbetet med Åland och Bornholm och Ösel om energiomställning, Baltic Energy Islands Connect – BEIC (tidigare benämnt The Three Islands' Initiative). Tillsammans med SPG är ECG aktivt i Clean Energy for EU Islands (CE4EUi), där de arbetar inom programmet "30 for 30". Därutöver för ECG alljämt en dialog med Nordic Energy Research (Nordiska Ministerrådet) som driver nätverket "Net Zero Islands Network".

Avdelningen deltar i det av ICLD-finansierade partnerskapet mellan svenska och ukrainska kommuner. Under 2024 har avdelningens representant deltagit vid två arbetsmöten, varav ett i Sarajevo och ett i Bryssel. Partnerskapsnätverket för demokratisk resiliens syftar till att gemensamt möta utmaningarna i att upprätthålla och stärka demokratiska institutioner i utmanande tider. Aktiviteten i partnerskapsnätverket är en del i projektet Inception phase municipal partnership som avslutas 2025

Den regionala utvecklingsavdelningens EU-samordnare ingår i SKR:s nätverk för EU-samordnare och har deltagit i EU-kommissionens och SKR:s studiebesök för svenska EU-samordnare på lokal och regional nivå på EU-kommissionen i Bryssel den 27 november 2024. EU-kommissionen bekostade deltagandet. Syftet med studieresan var enligt demokrati (öka kunskapen om EU över hela landet), påverkan (öka engagemanget/delaktigheten bland kommuner och regioner för att redan på ett tidigt stadium (bland annat genom SKR) kunna påverka lagstiftningsarbetet i Bryssel.

Värdskap för konferenser, seminarier, möten eller evenemang med internationella deltagare

Region Gotland medverkade i planeringen och genomförandet av Östersjöstrategins årliga forum den 29-31 oktober på Gotland (EUSBSR 2024). Evenemanget var ett samarbete mellan Länsstyrelsen i Gotlands län, Statsrådsberedningen, Svenska Institutet, Föreningen Norden och Region Gotland. Vid mötet deltog 582 deltagare från hela Östersjöregionen för att diskutera hållbarhet, resiliens och säkerhet. Evenemanget livestreamades också och lockade 291 tittare den 30 oktober och 179 tittare den 31 oktober. Regionstyrelsens ordförande välkomsttalade under mottagningen som Region Gotland stod värd för. Innehållsmässigt medverkade Region Gotland aktivt i flera seminarier och arrangerade i samverkan med UBC-nätverket och med CPMR Baltic Sea Commission seminarier om bland annat hållbart flyg och samhällsplanering. Utvärderingen visade på en mycket positiv återkoppling, med en stark betoning på värdet av samarbete, utbyte av idéer och nya partnerskapsmöjligheter som främjades under evenemanget.

Under 2024 har regionala utvecklingsavdelningen deltagit i JTP Groundwork – teknisk assistans för att kunna genomföra den territoriella plan för energiomställning på Gotland

som togs fram i samband med EU-ansökan för Gotland som del i Fonden för en rättvis omställning. Assistanzen har haft fokus på att stärka kapaciteten att försörja Gotland med grön kompetens. Den 8 november genomförde förvaltningen i samverkan med Tillväxtverket och EU-kommissionen en workshop för att utveckla resultaten i den socioekonomiska studie som tagits fram av externa experter.

Region Gotland arrangerade den 12-13 november, i samverkan med SPG, en internationell konferens om hållbart flyg, Flight Plan 24 – Green Light for Takeoff. Syftet med konferensen är att bli årligen återkommande, som en samhällsdriven mötesplats där offentliga och privata sektorer samarbetar för att flytta fram gränserna för vad som är möjligt inom flygresor. Evenemanget samlade intressenter från hela Norden, från industri, akademi och myndigheter.

22-24 november stod Region Gotland och projektkontoret för Hansedagarna värdar för höstkommissionen med 24 städer som deltog.

Den regionala utvecklingsavdelningen har bistått förtroendevalda i samband med representation, däribland vid Ungerns ambassadörs besök på Gotland i juni. Avdelningen bistår även regionrådet i hans roll som ordförande för CPMR.

Internationell marknadsföring, deltagande i internationella mässor

Avdelningen har under 2023 fortsatt att stärka arbetet med internationell marknadsföring via pressbearbetning i samarbete med Visit Sweden. Spanska RTVE (public service) var här (under fem dagar) i mars månad och spelade material för ett rese- och äventyrsprogram. Fokus var natur och historia.

Vidare har vi tagit emot pressbesök från danska Politiken, brittiska Sainsbury Magazine, National Geographic History m.fl. Gemensamt för dessa är att de skildrar ett Gotland utanför sommarsäsong.

Kampanjen Gotlands fulaste gräsmatta internationella genomslag har blivit globalt: The World's Ugliest Lawn sedan 2023, med över 1,1 miljarder impressions via medier som med bland annat artiklar i The Guardian och The Washington Post som nämnde och länkade till gotland.com, därtill i andra fora:

- Artikeln i The Guardian i januari 2024 var enligt tidningens Environment-redaktör en av de mest lästa i ett flertal länder. Den länkade till Gotland.com
- The Washington Post publicerade under 2024 två artiklar om The World's Ugliest Lawn och Gotland. De fick tillsammans över 900 läsarkommentarer.
- Svenska Institutet har delat info om Gotland och tävlingen på Sveriges officiella konton på sociala medier – sex olika officiella konton på Facebook och Instagram med totalt över 3 miljoner följare (Språk: engelska, arabiska och ryska).
- Flertalet internationella medier har hittills uppmärksammat initiativet, däribland ABC Radio Hobart, Süddeutsche Zeitung, NBC2, podcasten KidzNuz, Instagramkontot @environment (877 000 följare, posten fick 40,000 likes), Deseret News.
- The World's Ugliest Lawn belönades med Placebrander of the year i september 2024.

- WSP har publicerat tävlingen som en lektion i sin rapport Navigating the Waters of Change, Ten innovative Future Ready® strategies for a water-constrained tomorrow Future Ready.
- Initiativet kom med i The Guardians "Miljöquiz för 2024" med "årets största händelser".
- Initiativet kom med i en akademisk forsknings tävling i Logos Public Charter School Medford, Oregon, USA.
- Initiativet har kommit med i en nederländsk skolbok.
- december 2024 nominerades initiativet av H&M Foundation till The Earthshot Prize; som grundades av Prince William och är världens största hållbarhetspris.

Tidigt intresse från BBC och Svenska Institutet aktualiserade frågan ytterligare och ledde till beslutet innan sommaren att arrangera tävlingen även 2024. Syftet var att med minimala resurser ändå kapitalisera på den position som Gotland tagit internationellt som thought leader inom hållbarhet, samt den mediaspridning och de mediekontakter som vi hade arbetat upp, och återigen lyfta Gotland som en inspirerande föregångare inom hållbar destinationsutveckling.

Kampanjen har även under 2024 blivit nominerad till nationella och internationella marknadsföringspriser och vunnit bland annat Placebrander of the year, Gold, och Spin Awards, silver.

Gotland.com har haft 700 000 besökare från 166 länder och från alla världsdelar. Tävlingen har bidragit till både ett ökat internationellt intresse för Gotland och fler besök på gotland.com generellt. Sidan för tävlingen har haft 36 000 besök.

Deltagande i aktiviteter som arrangeras av de internationella nätverk som Region Gotland är medlem i

Under 2024 har regionstyrelsen och den regionala utvecklingsavdelningen deltagit i 7 dokumenterade internationella nätverksmöten i något av de prioriterade internationella nätverken enligt Region Gotlands internationella strategi 2021-2024 eller vid möten som av de senare genomförts i samverkan med EU-institutionerna, samt av Stockholmsregionens Europaförening, SKR. Därtill har muntlig och skriftlig rapportering skett löpande om status med Hansedag 2025.

En delegation bestående av regionråd och tjänstepersoner från avdelningen deltog vid Hansedagen i Gdansk, Polen, den 13-16 juni 2023. Den 5-8 juni 2025 kommer Region Gotland vara värd för Hansedagen i Visby. Projektledaren presenterade status med förberedelser dels vid Hansedagen i Gdansk, Polen, dels vid Hansans Höstkommission i Visby den 23 november 2024 och programförslaget godkändes av deltagarna.

Region Gotlands interna internationella nätverk – med en kontaktperson per förvaltning – har haft 5 dokumenterade möten under 2025. Avdelningen sammankallar det interna internationella nätverket. Fokus har varit på att ta fram ett förslag till reviderad strategi för perioden 2025-2028.

Enhetschef social välfärd på avdelningen sitter som regional representant i styrelsen för Internationellt centrum för lokal demokrati (ICLD). Styrelsearbetet förbereds tillsammans med internationell strateg.

Övrigt som avdelningen önskar lyfta fram under 2024:

Avdelningen genomförde den 12 december möten mellan verksamhetschefen på Stockholmsregionens Brysselkontor och projektledare, regionala strateger och regionstyrelsen.

Inför valet till EU-parlamentet samarrangerade förvaltningen informationsmöten på Klintehamns bibliotek och på Almedalens bibliotek om EU och Europaparlamentets arbete. Medverkade gjorde en expert från EU-parlamentets informationskontor i Stockholm.

Verksamhetsrelaterade effekter och resultat av det internationella arbetet

I likhet med de senaste åren, har 2024 präglats av Rysslands invasion av Ukraina. Samtliga internationella nätverk som Region Gotland är medlem i bibehåller besluten om att tillsvida suspendera ryska medlemmars deltagande och representation.

Många kommuner i Sverige och motsvarigheter i EU inleder eller har sedan krigets utbrott inlett samarbeten med sina motsvarigheter i Ukraina. I Region Gotlands fall ger de mångåriga banden mellan Gammalsvenskby och Gotland en stabil grund för fördjupat samarbete. Merparten av stödet under krigstiden har handlat om att bistå frivilligkrafter. Parallellt förbereder sig Region Gotland för att ta tillvara möjligheter till lokalt samarbete med Berislav när kriget är över, bland annat inom det projektstöd som ICLD tillhandahåller. Gotlands möjligheter bedöms vara goda för att snabbt kunna göra nytta lokalt i Ukraina tack vare att vi kan bygga vidare på samarbetet med Gammalsvenskby bilateralt. Därtill finns det möjligheter inom ramen för gemensamma insatser inom exempelvis UBC-nätverket.

Avdelningen är aktiv i att använda EU-finansierade projektmedel för att genomföra den regionala utvecklingsstrategin Vårt Gotland 2040. I synnerhet har avdelningen varit framgångsrik inom området energiomställning under 2024. De projekt som avdelningen driver stärker även Region Gotlands renommé som en trovärdig och kompetent samarbetspartner i EU.

Samarbetet med Bornholm och Åland som undertecknade 2023, heter nu Baltic Energy Islands Connect – BEIC, har nu en fjärde medlem i form av Ösel. Kunskapsutbytet har fortsatt att stärkas under 2024, även om det visat sig svårare än förmodat att finna stabil finansiering för att genomdriva praktiska satsningar tillsammans. Likväl visade EUSBSR 2024 i Visby på potentialen i att underbygga Gotlands position som en strategisk föregångare i energiomställningen i Östersjöregionen genom mer samarbete. Ett tema på konferensen var energi och säkerhet. Det geopolitiska läget påverkar alla former av samarbeten och aktualiserar behovet av mer samarbete, inte minst inom energisuveränitet och energisäkerhet som en del av den gröna omställningen.

Marknadsvärdet av Gotlands internationella synlighet stärks genom avdelningens arbete med internationella pressbesök som sträcker sig utanför högsäsongen. För måluppfyllelsen ger avdelningen prioritet åt utpekade utländska marknader i enlighet med besöksnärsstrategin, där innehållet i pressbesöken även omfattar mat- och livsmedel och omställning och därtill en ambition med ett hela Gotland perspektiv. Kampanjen Gotlands fulaste gräsmatta har till en liten budgetkostnad överträffat all annan spridning mot en internationell publik av varumärket Gotland som någonsin gjorts i marknadsföringssammanhang. Kampanjen har adderat mervärden till Gotlands varumärke och positionerat Gotland som en hållbar plats att bo, verka och besöka.

Internationella utbyten genom OECD, EU:s institutioner och medlemskapen i de internationella nätverken stärker avdelningens kunskaper, omvärldsbevakning och konkurrenskraft om extern finansiering från EU:s sektorsprogram och nationella utlysningar. Utbytena ger tillgång till kvalificerad analys, påverkansmöjligheter inom EU, omvärldsbevakning som utgår från Gotlands intressen, information om utlysningar, erfarenheter från andra öar och kustregioner, ökad medvetenhet om goda internationella exempel kring de styrkeområden vi arbetar med, såsom kulturarv, hållbar samhällsplanering, hållbar besöksnäring, mat- och livsmedel och energiomställning. Det är även ett sätt att ta del av aktuella och relevanta forskningsrön. Därutöver bidrar det till att vidareutveckla avdelningens arbete med smart specialisering och strategiska handlingsplaner för våra regionala styrkeområden. Sammantaget stärker det avdelningens kapacitet i att bistå gotländska utvecklingsaktörers ambitioner avseende samverkan och finansiering.

Sammantaget bidrar avdelningens insatser till Regionfullmäktiges prioriteringar, då främst med bäring på:

- *en skyndsam energi- och klimatomställning;*
- *ett hållbart växande Gotland, och;*
- *hälsofrämjande arbete och utveckla tidiga förebyggande insatser*